

УДК 378.1**ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛКИ ВПРОВАДЖЕННЯ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ**

*Величко Я.І., асистент
yana0505050@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Протягом останніх двох років багатьом навчальним закладам, студентам та викладачам, тобто усім учасникам навчального процесу, довелося перейти на формальну дистанційну освіту через пандемію з рідкісним відвідуванням навчальних закладів, почати застосовувати сучасні технології. Наразі дистанційне навчання набуває статусу повноцінного способу здобуття знань, але перехід на таку систему дається по-різному для різних категорій учасників навчального процесу.

Сучасні студенти молодшого віку добре орієнтуються в технологіях та звикли до цифрової взаємодії. Для більшості з них вчитися сидячи в телефоні, планшеті чи ноутбучі – досить просте заняття. Звичайно, не всі можуть одразу влитися у навчальний процес, але згодом вони здебільшого адаптуються. Дорослі ж студенти та викладачі, особливо люди старшого віку, іноді зазнають складнощів з дистанційним здобуттям/наданням знань, бо доводиться розбиратися не лише в принципах онлайн-освіти, а й у самих гаджетах. Проте технології вдосконалюються, стають зрозумілішими і ближчими, тому при бажанні кожен учасник освітнього процесу може розібратися в новій області та використати можливість навчитися чогось нового, використовуючи цей інструмент, незалежно від форми (режиму) навчання.

Якщо говорити про дисципліни, які можна вивчати онлайн або офлайн, то тут все більш залежить від обраного фаху та конкретної ситуації. Наприклад, є цілі професії, які можна здобути сидячи вдома, а є спеціальності, в яких не обійтися без очної практики – лікар, інженер тощо.

Головний плюс дистанційної освіти у тому, що вона відповідає вимогам сучасності. Зручний навчальний процес – швидкий, гнучкий, той, який можна налаштувати під себе та взяти із собою. Ринок дистанційного навчання росте гігантськими темпами щороку, і цей процес не зупинити. З'являються нові освітні рішення, зручні інструменти та платформи, дедалі більше деталей курсів продумуються так, щоб користувачам було зрозуміло: вчитися

віддалено приємно та перспективно.

Дистанційне навчання у всьому світі рівноправне зі звичайним форматом навчання. Ні для системи освіти, ні для потенційних роботодавців формат навчання не є причиною, через яку вони можуть стати на заваді людині вступити на обрану спеціальність або влаштуватися на бажане місце роботи. Дистанційне навчання є лише форматом отримання знань, а не показником їхньої якості. Багато світових компаній беруть на роботу людей, які не просто навчалися дистанційно, а навіть, наприклад, є самоуками.

Розглянемо більш детально позитивні та негативні моменти впровадження дистанційної форми навчання для учасників освітнього процесу.

На сьогоднішній момент можна виділити такі плюси дистанційного навчання для студентів:

- зручність місця навчання - можна навчатися в інституті будь-якого міста та країни;
- економія коштів - онлайн-освіта часто дешевша, не треба витрачати гроші на дорогу, гуртожиток та ін;
- економія часу та можливість краще планувати свій день;
- наявність більших можливостей знайти роботу чи підробіток;
- налагодження індивідуального контакту з викладачем, можливість поставити запитання та попросити допомоги;
- можливість навчатися у різних місцях одночасно та отримати кілька дипломів.

До мінусів дистанційного навчання для студентів можна віднести:

- можливий брак мотивації та самодисципліни;
- нестача практики (залежно від спеціальності);
- нестача спілкування з одногрупниками.

Дистанційка для багатьох педагогів ВНЗ стала несподіванкою, і кожному з них довелося звикати до незнайомого формату, знаходячи нові рішення для звичних навчальних завдань.

Можна виділити такі плюси онлайн-навчання для викладачів:

- заощадження часу на дорогу до робочого місця;
- зручне зберігання та демонстрація освітніх матеріалів (не потрібно носити на заняття посібники, громіздкі навчальні матеріали, техніку тощо);
- вивчення нових технологій, рух «в ногу з часом».

До мінусів дистанційного навчання для викладачів слід віднести:

- необхідність освоювати незнайомі платформи та програми (знань із минулого досвіду роботи може не вистачити);
- необхідність мати потрібну техніку для роботи;
- необхідність перебудуватися на дистанційний формат викладання, який докорінно відрізняється від очного;
- можливі складнощі з проведенням проміжної та підсумкової атестації, контролем дотримання академічної доброчесності студентів (складно встежити, щоб не списували, щоб роботу виконував саме той студент, що проходить навчання, недостатність знань існуючих технологій оцінювання, які б знизили ризики студентської недоброчесності);
- невідповідність обсягів навантаження та матеріальної зацікавленості викладачів в налагодженні дистанційної освіти на якісному рівні;
- недостатня автономія викладачів та ВНЗ при налагодженні навчального процесу в онлайн форматі;
- проблеми гендерної рівності, оскільки більшість науково-педагогічних і педагогічних працівників ВНЗ України – жінки, яким доводиться суміщати роботу з дому, виховання дітей і організацію хатнього побуту.

Для того, щоб перетворити вказані мінуси та наявні проблеми на можливості, ВНЗ мають відслідковувати, наскільки ефективно вони реалізують дистанційне навчання, отримуючи якісний зворотній зв'язок і від викладачів, і від студентів. Вони мають фіксувати й аналізувати як недоліки, так і хороші практики, обмінюватися досвідом з іншими ВНЗ різних країн.

УДК 378.1

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ілляшенко С.М., д.е.н., професор, Illiashenko.s@gmail.com

Національний технічний університет «ХПІ»;

Економіко-гуманітарний університет, м. Бельсько-Бяла, Польща

Шипуліна Ю.С., д.е.н., професор, shypulina.j@gmail.com

Національний технічний університет «ХПІ»

Ілляшенко Н.С., д.е.н., доцент, nat.illiashenko@gmail.com

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка;

Сумський національний аграрний університет